יומי־לאומי

משהו חזק ברומן הדתי־לאומי והדף היומי התפתח במחזור האחרון של הדף היומי שמסתיים השבוע ● קבוצת הוותיקים שמסיימים את הש"ס בפעם השלישית, קבוצת הנוער שמתכנסת מדי יום ב־12:30 בצהריים, ורופא שלא מפספס שום בוקר – הם רק חלק מרשימה של עשרות קבוצות דתיות־לאומיות חדשות וישנות ● ויש אפילו כנס ענק ומיוחד לכבוד התופעה השבוע בבנייני האומה ● וגם – שיר מיוחד של המסיים אהרן רזאל שמנצח על כל החגיגה

אריאל הורוביץ

בבית הספר היסודי, בישיבה התיכונית, בישיבת ההסדר – תמיד אמרו לנו שהתורה משפיעה על החיים. שסדר היום של זה שקובע עתים לתורה נראה אחרת מסדר יומו של זה שהספרים מעלים אבק בביתו. שהרגעים האלה, המתוקים, שבהם יש זמן להתרכז אך ורק בתורה – להבין, לפענח, להשכיל, להפנים, לנסות לגעת במשהו מרצונו של ה' – עושים משהו לנפש. בראש השנה תרפ"ד, לפני כמעט תשעים שנה, ייסד ראש ישיבת חכמי לובלין, הרב מאיר שפירא, את מפעל הדף היומי. רעיון פשוט, ועם זאת גאוני: יהודים בכל העולם לומדים באותו יום דף גמרא אחד, ופעם בשבע שנים וחצי מסיימים את הש"ס. המטרה, כפי שאמר הרב שפירא בכנס הייסוד של הדף היומי, הייתה ליצור חיבור על בסיס תורה בין יהודים על פני כל הגלובוס – חיבור בין אדם לאדם, וחיבור בין אדם לאלוקים. בשנים האחרונות הולכים ומתפשטים שיעורי הדף היומי בציונות הדתית. בשבוע הבא, ביום שבו בעולם כולו יציינו את סיום הש"ס, יתקיים בבנייני האומה כנס חגיגי ראשון מסוגו: סיום הש"ס של הציונות הדתית. רבנים ומלמדים מכל גוני הכיפה הסרוגה יתכנסו באולם אחד, כשאת כולם מאחדת התורה. לקראת המאורע המרגש יצאנו לבקר בשיעורים שונים ברחבי הארץ. ניסינו להבין מה מושך את הלומדים, כיצד הם מתמלאים מן הלימוד, וכיצד הם מצליחים להתמיד, יום אחר יום, במסירות כזו. בכל מקום שבו ביקרנו, התחושה הייתה דומה: מולנו עומדים גיבורים. לא גיבורים בשדה הקרב; גיבורים מסוג אחר, כאלה שמתמודדים, יום יום, עם דף גמרא. אם זה בבוקר, לפני העבודה, אם זה בהפסקת הצהריים, בין מנחה לערבית, או בנסיעה באוטובוס – מדובר בגיבורים.

סבא בדף יומי, אסור להפריע לו

יראת כבוד. זה מה שמרגישים כשנכנסים לשיעור הדף היומי ב"הצבי ישראל" (שנקרא בפי כול "חובבי", על שם הרחוב, חובבי ציון). שם, בבית הכנסת הדתי־לאומי הוותיק בשכונת טלביה בירושלים, מסביב לבתי אבן עתיקים וצמחיות הדורות, יושבת מסביב לשולחן חבורת אנשים, חלקם כבר סיימו את הש"ס שלוש או ארבע פעמים. הרבה לפני שהדף היומי הפך להיות פופולרי בציבור הדתי־לאומי נוסד השיעור היומי הזה, בין מנחה לערבית. בקיץ, בחורף, בסתיו ובאביב – בכל יום אפשר למצוא כאן את החבורה הקבועה ואת המלמד הוותיק, הרב אביגדור בורשטיין. כשאני משוחח עם אפרים סלוטניק, חבר בשיעור מאז היווסדו, אני מבין שיש עוד הרבה לאן לשאוף: סלוטניק, יהודי כבן שמונים, סיים את הש"ס ארבע פעמים. עוד כשהתגורר בארה"ב היה סלוטניק מתעורר מדי בוקר בחמש וחצי לשיעור דף יומי. כשעלה ארצה לפני כשלושים שנה הצטרף לשיעור של הרב בורשטיין ב"חובבי", ומאז לא החמיץ דף. "לימוד יומי דורש מאמץ", מודה סלוטניק, "אבל מי שראויות לשכר על המאמץ הזה הן דווקא הנשים שלנו, שמאפשרות לנו לישון בצהריים כדי שנגיע ערניים לשיעור, ודואגות שלא נחמיץ אף יום. ובאמת, בכל מקום שאני מגיע אליו אני משתדל למצוא שיעור. השיעור מארגן את היום שלי. כשאני בא לדף היומי, אני גם נשאר למנחה וערבית, וכך מסדר את הלו"ז. זה הופך להיות חלק מהחיים. כשהנכדים באים, הם יודעים שבשעה מסוימת סבא הולך לדף יומי ואסור להפריע לו".

אתה מרגיש שהלימוד משפיע על מהלך היום שלך?

"בהחלט", אומר סלוטניק, "היום שלי נראה אחרת. הידיעה שהגעת במהלך היום להישגים רוחניים גורמת הרגשה מצוינת. אני יושב כאן בשיעור ומכיר את כל האמוראים, הם הופכים להיות חלק מהעולם שלי. אפשר לומר שהלימוד הזה חשף אותי לכמעט כל הפנים ביהדות, ואני מרגיש בן בית בדף הגמרא. וכמובן, הדף היומי מחבר בין אנשים. אני יושב במטוס ורואה יהודי יושב עם המסכת הנלמדת, ומיד אני ניגש אליו ומתחיל לשוחח אתו. זו הרגשה נפלאה".

ההיכרות המקיפה עם הש"ס כולו נתנה לסלוטניק כלים לגשת אל תחומים בתורה שמעולם לא חשב שייגש אליהם. "כשהיינו בישיבה, ראש הישיבה תמיד היה כועס עלינו שלא הכרנו מושגים בקרבנות וטהרות. אף אחד לא ידע על זה. מאז שאני לומד דף יומי, החשיפה שלי לכל הנושא של הקרבנות גדלה. אני מבין יותר את הנושא ואת התפקיד שלו בעולם האמונה. לפעמים יש תחושה שהלימוד פחות מעמיק, אבל אני בכל זאת שמח לשבת בשיעור וללמוד כל יום. לצערי הרב יש לי רק שעה ביום ללמוד, ואני לא תמיד מספיק לעשות חזרה, אבל לפעמים, בליל שבת, אני מוצא זמן להיכנס לאיזו גמרא מסובכת שלמדנו השבוע או לאיזו אגדתא מעניינת, ולהעמיק".

אבא שלי ונוער חורב

כשחיפשתי דוגמאות לאנשים שהלימוד היומי בגמרא שינה את עולמם, לא הייתי צריך ללכת רחוק. זה קרה בסלון של הבית שלי. אבא שלי, יונתן הורוביץ, הוא מורה ללשון בישיבה התיכונית חורב בירושלים, ואף שהוא מלמד גמרא מדי יום, הוא לא כל כך רגיל שקוראים לו 'הרב'. לפני 13 שנים הצטרף אבא לשיעור דף יומי קטן שהתקיים מדי יום בישיבה, בניצוחו של אחד הר"מים, הרב משה וייס. עם השנים הצטרף אבא לצוות המלמדים של השיעור, עשה נפשות לדף היומי בישיבה התיכונית, והשיעור הלך וגדל – מעשרה תלמידים בכיתות י'־י"א לכמאה תלמידים מכיתות ז'־י"ב. כשהגעתי לחורב בכיתה ז' הציע אבא גם לי להשתתף בשיעור, שהפך להיות ה'בייבי' שלו. יום יום בשתים־עשרה בצהריים, במשך כשלוש שנים, למדתי דף יומי בקבוצה של אבא, לצד כמה עשרות תלמידים מכיתות ז' עד י"ב. עברו שנים מאז שעזבתי את הישיבה התיכונית, אבל כמו שאמא נוהגת לומר, "הדף היומי לא עוצר בשביל אף אחד". השיעור ממשיך להתקיים, ואבא, יחד עם צוות המלמדים האחרים, עושה את מה שרבים חשבו שהוא בלתי אפשרי: לגרום לתיכוניסטים לאהוב גמרא. מה שנחשב משבר בישיבות תיכוניות רבות, הפך בקבוצת הדף היומי של חורב למקור צמיחה. המראה של זיינוקים וחיינוקים שמסיימים מסכת אחרי מסכת הפך להיות חלק קבוע מהנוף.

"המסגרת של הדף היומי התאימה לי כמו כפפה ליד", מודה אבא. "כשהייתי צעיר הייתי לומד דף יומי בקביעות, אך עם הזמן נאלצתי להפסיק, ולא מצאתי מסגרת אחרת לקבוע עתים לתורה. פתאום מצאתי שיעור בישיבה שמתקיים בדיוק בהפסקת הצהריים שלי, והצטרפתי אליו. בגלל שאני מלמד בכיתות הנמוכות, התחלתי לעודד תלמידים מהחטיבה להצטרף ללימוד, ולאט לאט הקבוצה גדלה, עד שנאלצנו להתפצל לכמה קבוצות".

> הרב אלישע אבינר: "תלמיד לומד עשרה דפים בשנה, והתורה נראית בעיניו כאוקיינוס שאפשר רק לטבוע בתוכו, והנה, כאן אתה לומד ארבעים דקות ביום, מסיים מסכת כל חודש וחצי־חודשיים, מסיים סדר אחרי שנתיים, ואחרי שבע שנים מסיים ש"ס"

> אהרון רזאל: "ברור שזה ממכר באיזשהו שלב. אני לא יכול להגיד לך שאני זוכר כל דף, אבל אני כן מרגיש תחושה עזה של מסירות נפש. לא משנה מה יהיה, בהופעה, בהקלטות, בטיול – אתה מסיים את הדף".

אבא מלמד דף יומי לפחות באותה ההתלהבות שבה הוא מדבר בשיעוריו על חיריק ועל חולם חסר; השיעורים שלו ושל שאר המלמדים, כמו גם של ראש הישיבה, הרב יצחק דוד, החלו למשוך אליהם יותר ויותר תלמידים, אך שום דבר לא השתווה לסיומי המסכת. בכל סיום הוזמן מרצה אורח – עד היום הגיעו להרצות לפני התלמידים הרב יובל שרלו, הרב שלמה אבינר, הרב ישראל אריאל, ד"ר אביעד הכהן, הרב חיים סבתו, פרופ' ישעיהו גפני, פרופ' אוריאל סימון ועוד – ומסכתות מיוחדות הביאו אִתן גם אטרקציות מיוחדות. בסיום מסכת חולין, למשל, ארגן אבא שלי שחיטה בחצר האחורית של הישיבה, לעיני התלמידים הנרגשים שזה עתה סיימו את המסכת. בסיום מסכת עירובין יצאו חברי הדף היומי לסיור בעקבות העירוב הירושלמי, ובסיום סדר קדשים עלו התלמידים להר הבית.

"מה שמיוחד בלימוד הדף יומי הוא שאין לנו הפריבילגיה לבחור איזה דף אנחנו לומדים ואיזה לא", אומר לי אבא, "אנחנו חייבים ללמוד כל דף ודף. אני מרגיש אחריות גדולה מאוד, כמי שהתפקיד שלו הוא לתווך בין הילדים הצעירים האלה לבין עולם התלמוד, שזה אומר גם להתמודד עם קטעים בעייתיים ולהסביר אותם.

כשאני שואל את אבא איך הדף היומי מצליח בישיבה תיכונית בעידן שבו תיכוניסטים מתקשים להתחבר לגמרא, הוא לא מבין את השאלה. "כשאני מלמד את הגמרא, אני משתדל להיות משמעותי ורלוונטי", הוא אומר, "אני מתקשה להבין את הסלידה. אם זה נעשה בצורה חיה, בצורה מעניינת, באופן שבו התלמידים מרגישים קשורים לנושא – איך זה יכול לשעמם?!" הוא תוהה. ויש קבלות: עשרה תלמידים שהתחילו ללמוד דף יומי בחורב יסיימו השבוע את הש"ס.

"זה סיפוק אדיר", מתרגש אבא, "החוויה הזאת, של לימוד מאות דפים שנה, של חשיפה למסכתות ולסדרים שלמים שאיש לא מתקרב אליהם, האפשרות הזאת קוסמת להרבה מאוד אנשים. העובדה שעשרה מתוכם התמידו יום יום במשך שבע שנים וחצי, והכול התחיל כאן, אצלנו, ממלאת אותי גאווה גדולה".

עם השנים נחקקה בראשי, כדבר שבשגרה, תמונתו של אבא יושב על הכורסה בסלון וכרך גמרא בידו. הוא מתעמק, מכין את הדף, מצייר טבלאות כשצריך, פותח ראשונים ואחרונים כשצריך; הוא מחויב לתלמידים, והם, כך הוא מרגיש, מחויבים לו, ולקבוצה.

חובבי ציון

קובי אוז

הרב בנימין קירשנבאום. התמונה באדיבות "שיחת השבוע" של חב"ד

קו 402

מעלה אדומים

גמרא בין הפציינטים

בכל בוקר, ברבע לשש, בשעות שבהן העולם מתעורר, מתעורר גם ד"ר יוני לקספילד ממעלה אדומים. יוני, רופא ילדים במקצועו, עלה ארצה לפני שש שנים והצטרף לשיעור הדף היומי השכונתי. יום אחד נאלץ הרב צביקה, המלמד את הקבוצה, להיעדר, וביקש מיוני להחליף אותו באופן חד־פעמי. לאט לאט החל יוני להשתלב בהוראת השיעור, ומזה כשנתיים הוא מלמד את הדף היומי מדי יום, ברבע לשש בבוקר, לפני תפילת שחרית. "קשה מאוד ללמוד דף יומי", מודה יוני, "אבל מצד שני, כל יום זה משהו חדש. גם מי שלא כל כך הבין את השיעור של אתמול, יכול להתחיל מחדש ביום אחרי, כאילו זו הפעם הראשונה. הלימוד הזה ממלא אותי כל בוקר. אתה יודע שהתחלת את הבוקר במשהו יפה, במיוחד כשמדובר בלימוד בחבורה. אני לא מרגיש שאני מלמד את האנשים, אלא לומד עם האנשים. כשאתה לומד בחבורה, יש הפריה הדדית: אנשים שואלים שאלות, ומביאים אותך לכיוונים חדשים שצריך לחשוב עליהם. ברגע שאתה מלמד בעצמך, אתה צריך לדעת באמת על מה אתה מדבר".

סדר יומו של יוני, רופא הילדים, הוא עמוס, אך הוא בכל זאת מצליח לפנות כשלוש שעות ביום להכין את הדף. הוא לוקח אתו את הגמרא לכל מקום, ובין פציינט לפציינט הוא שוקע בהוויות אביי ורבא. "אני מרגיש קשר חזק לתורה", הוא אומר בהתרגשות, "לפעמים זה ממש כאילו אנחנו יושבים בבית המדרש עם האמוראים, אנחנו יכולים להרגיש אותם, לשוחח אִתם. זו חוויה מדהימה".

יום-יומי בעיר העברית הראשונה

רחוב בצלאל יפה, תל־אביב. לא רחוק מכאן – שדרות רוטשילד המפורסמות. קצת לפני תשע בבוקר מתחיל זרם האנשים לטפטף. מצלצלים באינטרקום, נכנסים, נבלעים פנימה. כאן, במכללת "עלמא", מוסד חילוני תל־אביבי ללימודי יהדות, מתכנסת בכל בוקר קבוצת דתיים וחילונים שלומדת גמרא ביחד. הרוח החיה מאחורי הקבוצה הזאת הוא לא פחות ולא יותר מאשר הזמר קובי אוז, סולן להקת "טיפקס".

"למדתי גמרא בכל מיני פורומים", מספר קובי, "זה פתח לי את המוח, אבל שמתי לב שכל פורום בחר ללמד קטעי גמרא שמתאימים לאג'נדה שלו. החלטתי שאני רוצה לצלוח את הים הגדול הזה של מורשת אבות, ולהבין בעצמי את רוחב היריעה ואת מנעד הדעות והסגנונות. הגמרא היא מתנת חשיבה מדהימה ומתוקה שהשאירו לנו אבותינו ואין שום סיבה שלא איהנה ממנה במלואה". קובי ידע שאם לא יְפַנה לעצמו זמן יומי לקביעות בגמרא, הלימוד יתפוס מקום שולי בחייו. הוא פרסם באינטרנט קריאה ללימוד גמרא יומי בתל־אביב, והקבוצה המתגבשת מצאה לה בית במכללת עלמא. הם לומדים ביחד כבר שנה וחצי, כל יום בין תשע לעשר, וקובי מדווח שהוא מגיע "חריף וטעון" אל היום שלו, לא מעט בזכות הלימוד. "בשיעורים יש בין ארבעה לתריסר", הוא אומר, "זה מאוד פתוח. אנשים מהשכונה לוחצים על האינטרקום, נכנסים, מקבלים צילום של שטיינזלץ ונכנסים לעניינים. אף אחד לא בודק נוכחות...".

איך הלימוד מתנהל?

"זה לא מובנה. מישהו מקריא את הארמית, אחר כך אנחנו מעמיקים בתרגום של שטיינזלץ ופרשנים שונים, לפעמים מחפשים בתנ"ך או באייפון. כמובן שמתנהלים כל הזמן דיונים מכל מיני כיוונים. כשיש סוגיות כלכליות, הכלכלנים שבינינו נותנים את הטון; כשיש משהו שקשור לאמנות, האמנים מובילים. אנחנו תיירים בעולם הגמרא ואנחנו חווים חוויה מתוקה ונפלאה, לפעמים טרחנית ומרגיזה, לפעמים מפתיעה לטובה ולפעמים דורשת מאתנו סבלנות גדולה. הדלת אצלנו פתוחה; כל מי שרוצה מצטרף. כשמסיימים מסכת מביאים איזה דרינק, לפעמים יש עוגה ביתית, יש פינת קפה במטבח".

> "מי שראויות לשכר על המאמץ הזה הן דווקא הנשים שלנו, שמאפשרות לנו לישון בצהריים כדי שנגיע ערניים לשיעור, ודואגות שלא נחמיץ אף יום"

> מה שנחשב משבר בישיבות תיכוניות רבות, הפך בקבוצת הדף היומי של חורב למקור צמיחה. המראה של זיינוקים וחיינוקים שמסיימים מסכת אחרי מסכת הפך להיות חלק קבוע מהנוף.

> קובי אוז: "אנשים מהשכונה לוחצים על האינטרקום, נכנסים, מקבלים צילום של שטיינזלץ ונכנסים לעניינים. אף אחד לא בודק נוכחות...".

402 – לא רק קו אוטובוס

לא רחוק משם, בציר שבין בני־ברק לירושלים, מתכנסת מדי יום קבוצה אחרת. חבריה לומדים את הדף מדי יום, אך את הכיסאות המרופדים, הפלורוסנטים של בית הכנסת ושולחנות העץ מחליפים ספסל האוטובוס, המזגנים הקטנים, הפקקים ומהמורות הדרך. הרב חיים בנימין קירשנבוים מלמד מדי יום את הדף בנסיעה של קו 402, הקו המיתולוגי שמחבר בין בני־ברק לירושלים. הנוסעים יושבים על כיסאותיהם, מכירים כבר את הנוהל; הרב קירשנבוים, שמשמש עוזרו האישי של האדמו"ר מקאליב, מתיישב עם המיקרופון ופוצח בלימוד הדף היומי. קירשנבוים, שמתגורר בבני־ברק, נוסע מדי יום אל משרדי האדמו"ר בירושלים, ומנצל את זמן הנסיעה להעביר שיעור ללומדים. יותר "ובלכתך בדרך" מזה לא יכול להיות.

"ה' זיכה אותי לְזכות את הרבים במצוות עשה של 'ובלכתך בדרך'", אומר הרב קירשנבוים בהתרגשות, ומספר לנו על למעלה מ־6,000 שיעורי אוטובוס שהספיק להעביר בחייו. "רוב הציבור סומך את ידינו, מעודד ומבקש עוד, כולל הנהגים שמרגישים יותר בטוחים כשלימוד התורה מלווה את הנסיעה שלהם. לעולם אין לדעת כמה שיעור תורה אחד משפיע על נשמה יהודית. אני יודע על חמישה יהודים שבעקבות השיעורים באוטובוס התחילו להניח תפילין, וקיבלתי תגובות מנוסעים שאמרו לי שהם התחילו ללמוד דף יומי בזכות השיעור באוטובוס".

לא על חשבון העומק אלא על חשבון הטלוויזיה

הרב אלישע אבינר, הרוח החיה מאחורי כנס סיום הש"ס של הציונות הדתית, מביט בהשתאות על צמיחת שיעורי הדף היומי בקרב הכיפות הסרוגות בשנים האחרונות. הוא מצביע על שני שינויים שהתחוללו בציונות הדתית בשנים האחרונות, שינויים שהולידו את הכנס הגדול הזה, הראשון מסוגו. "השינוי הראשון הוא מספרי", אומר הרב אבינר, "מספר לומדי הדף היומי בציבור הדתי גדל לאין ערוך. נפתחו מאות שיעורים בתחילת המחזור שמסתיים עתה. השינוי השני הוא תודעתי. אנחנו יכולים לעמוד על הרגליים שלנו ולסעוד על שולחננו, ולא להיות סמוכים על שולחן אחרים שלא תמיד מכבדים ומעריכים אותנו מספיק. בשבע השנים האחרונות עלינו כיתה מבחינת לימוד התורה, ואנחנו רוצים להנחיל את הבשורה הזאת לכולם".

מה מושך כל כך הרבה אנשים לסוג הזה של לימוד?

"אני חושב שהקסם בזה הוא כפול", אומר הרב אבינר, "מדובר במנה קטנה כל יום, וההישג, בסופו של דבר, הוא גדול. הרבה פעמים תלמיד לומד עשרה דפים בשנה, והתורה נראית בעיניו כאוקיינוס שאפשר רק לטבוע בתוכו, כמשהו ענק ועצום ולא בר־השגה. והנה, כאן אתה לומד ארבעים דקות ביום, מסיים מסכת כל חודש וחצי־חודשיים, מסיים סדר אחרי שנתיים, ואחרי שבע שנים מסיים ש"ס. בישיבות התיכוניות יש זעקות שבר על לימוד הגמרא, כאילו לא מתעניינים ואין חדוות לימוד, ולכאורה היינו מצפים שאנשים שסגרו את הגמרא לא יפתחו אותה שוב לעולם. והנה, מאות אנשים פתחו מחדש את הגמרא. לפני שבע שנים התחלתי ללמד חבורה. ישב אצלי יהודי שלא פתח גמרא מאז הישיבה התיכונית, והיום הוא מסיים ש"ס. אז נכון, אולי הוא לא זוכר ולא עשה מספיק חזרות, אבל הוא התחבר לתורה ויש אצלו אהבת תורה. וזה מה שחשוב".

הרב אבינר דוחה את הטענות שלפיהן לימוד הדף היומי הוא ויתור על לימוד גמרא בעיון ובעמקות. "זה לא ויתור על עומק, זה ויתור על טלוויזיה. הרי אצל חלק מהאנשים, האלטרנטיבה לדף היומי היא הטלוויזיה. אני מעריך את זה שאנשים מוותרים על שעות שינה וקמים מוקדם, או מוותרים על תכניות טלוויזיה מרתקות, ובמקום זה לומדים דף יומי. בנוסף, פעמים רבות בחורים שסיימו את לימודיהם בישיבת הסדר, ומרוב שהם התרגלו ללמוד בעיון, לימוד דף יומי הוא לא לפי כבודם, ואז יוצא שהם לא לומדים כלום. במקרה כזה בוודאי עדיף דף יומי. לא כל אחד הוא תלמיד חכם עצום ומופלג, אבל יש לו שעה ביום. אלמלא הדף היומי לא הייתה לו שעה ביום. פשוט התברר שמדובר ברעיון מופלא, שמתאים לאנשים רבים".

אחד מהאנשים האלה הוא הזמר והיוצר אהרן רזאל, והוא מתרגש לספר שגם הוא מסיים את הש"ס ביום חמישי הקרוב. לכבוד הסיום כתב רזאל שיר מיוחד, והוא יושמע בכנס החגיגי של הציונות הדתית. הכול התחיל לפני שבע שנים וחצי, כשרזאל ורעייתו היו בשליחות בהודו. שם, בבית היהודי בגואה, נזכר רזאל שהיום מתחיל סבב חדש של הדף היומי. הוא אסף כמה חבר'ה יהודים בחוף הים של גואה, ופתח אִתם במילים "מאימתי קורין את שמע בערבית". מאז הוא החזיק מעמד כל יום, בהתחלה בשיעור הדף היומי שמעביר אחיו, יהודה, בנחלאות, ולאחר מכן בחברותא. הם לומדים כל יום ביחד – זה לצד זה, ובשעת הצורך גם בטלפון, לפעמים ממרחק של אלפי קילומטרים.

"ברור שזה ממכר בשלב מסוים", אומר רזאל, "בלי זה היום שלך הוא לא יום, אתה מרגיש כאילו זה הוויטמינים שלך. זה שינה לי את תפיסת העולם. עכשיו אני מבין שלימוד התורה והגמרא הוא אחת המהויות של יהודי, בין אם אתה זמר ובין אם אתה זגג. תמיד זה היה ככה. גם מי שלא היה תלמיד חכם גדול היה חוזר הביתה ולומד. ככה זה: יהודי עוסק בתורה. אני מאמין שכל דבר שאתה נותן לו מעצמך, אתה בונה אתו קשר, והוא ממלא אותך".

ההצטרפות לדף היומי, אומר רזאל, היא כמו הצטרפות למועדון. כשהוא נפגש עם חמיו, שגם הוא לומד דף יומי, הם פותחים בשיחה על הסוגיה שהם נמצאים בה; כשהוא מופיע עם מרדכי בן־דוד, גם הוא חבר במועדון, הם מתפלפלים בגמרא של אותו יום. כעת, לאחר שבע שנים וחצי, רזאל מסיים את הש"ס. "זו זכות עצומה", הוא אומר בהתרגשות, "אני לא יכול להגיד לך שאני זוכר כל דף, אבל אני כן מרגיש תחושה עזה של מסירות נפש. העולם הזה הוא כמו שדה קוצים – אתה הולך והולך, ולא משנה מה יהיה, בהופעה, בהקלטות, בטיול – אתה מסיים את הדף. אני תמיד מנסה להשפיע על נגנים שעובדים אתי להצטרף אליי. תמיד כשהם רואים אותי פותח גמרא באולפן ההקלטות הם מסתקרנים, רוצים לדעת מה כתוב שם. אם אני נמצא בדף שיש בו איזה רעיון יפה, איזה משהו שאפשר לשתף בו, אני משתדל לשתף. וזה פותח עולמות".

כמו רץ מרתון שמסתכל אחורה כדי לראות את הדרך שעשה, גם הם יעמדו ביום חמישי הקרוב מול ארון הספרים, יסתכלו על המסכתות שעברו, ייזכרו בשבע השנים האחרונות, שהיו שונות מכל מה שהם דמיינו. התורה הפכה להיות חלק מרכזי מהחיים שלהם, "ויטמין" – כמו שאהרן רזאל אומר. "סם חיים" – כמו שהגמרא אומרת.

"אנשים מדברים על תרבות הפנאי של הציבור הדתי", אומר הרב אלישע אבינר, "בעיניי, זה חלק מתרבות הפנאי. כולנו נפגשים יחד, ארבעים דקות ביום, ללמוד תורה. זו חוויה נפלאה. זה כמו, להבדיל, להיפגש לעשות ספורט יחד. אשרינו שזו תרבות הפנאי שלנו, שאנחנו לומדים תורה". הדף היומי לא עוצר בשביל אף אחד. ביום שאחרי הסיום החגיגי מגיע תורו של דף ב' במסכת ברכות. מחזור חדש מתחיל. עולם חדש נפתח. הם מכוונים את השעון לשבע שנים וחצי, עומדים על קו הזינוק, ויוצאים אל המסע.

אמנות ההוראה בפסיכומטרי ובגרות

אתר מטורף
זה לא פינוק - זה הציון שלך

יחס אישי
זה לא פינוק - זה הציון שלך

45% הנחה
לבנות שירות וביינישים

כיתות קטנות
זה לא פינוק - זה הציון שלך

LOD – Lessons On Demand
זה לא פינוק - זה הציון שלך

אמנות ההוראה HIGH Q
זה לא פינוק - זה הציון שלך!

1-800-80-80-80
high-q.co.il

תוקף ההנחה 31/12/2012. ט.ל.ח.

פסטיבל מחוללות בכרמים

שקיעה, כרמים, אויר הרים,
שרידי עיר תנכ"ת קדומה, ירח
מלא עולה, נשים בלבן....ערב
ט"ו באב בשילה הקדומה!!

מחוללות בכרמים
פסטיבל המחול היהודי
לנשים בשילה הקדומה

יום חמישי | ערב ט"ו באב תשע"ב | 2.8.12
חוויה נשית בלתי נשכחת!

16:30 התכנסות ורישום\ אתנחתא בבית הקפה הממוזג
17:30-20:30 מגוון סדנאות מחול, פינות שלווה ורוגע, נגינות רחוב,
(2 סדנאות לבחירתך, בחירת הסדנאות בעת רכישת הכרטיסים)

סדנאות: ריקודי עם | קונטקט אימפרוביזציה | קצב בתנועה- היפ הופ | חמשת המקצבים | מחול מודרני | מדרש בתנועה | מחול מזרחי-אתני | קול ותנועה | לצחוק בתנועה | ני-ה | תאטרון תנועה | מחול אפריקני | ג'איירו ...

20:30 "מחוללות בכרמים"- מופע המחול המרכזי בהשתתפות:
- להקת ביה"ס למחול "הללו"
- להקת בית מדרש יוצר בת ח"ן
- הזמרת רוחמה בן יוסף בליווי מחוללות
- מופע המתופפות של ביה"ס למוזיקה "מזמור"

21:15 "צלילי הכרמים"- המופע הגדול:
אודהליה ברלין
מארחת את
רונית שחר ורוני דלומי

כרטיסים: 90 ₪
מחיר מבצע למקדימות להרשם (עד 26.7) - 75₪
רכישת כרטיסים באתר תיירות בנימין
www.gobinyamin.org.il
הרשמה טלפונית בתוספת תשלום 10 ש"ח בטל: 02-9977197

לקבוצות מאורגנות / ועדי עובדים / קהילות ועוד - יציאה מכל נקודה שתבחרו ברחבי הארץ. משקפת | 08-9712348

חפשו אותנו ב- פסטיבל מחוללות בכרמים 2012